

सूक्ष्म अर्थशास्त्र

Micro Economics

330/DHA
001-007444
Acc. No.:SR-7444

डॉ. एस. व्ही. ढमढेरे

सूक्ष्म अर्थशास्त्र

डॉ. एस. व्ही. धमढेरे,

Sukshma Arthashastra
Dr. S. V. Dhamdhere,

प्रथम आवृत्ती : २०२०

ISBN 978-81-86401-94-6

© डायमंड पब्लिकेशन्स

मुखपृष्ठ

शाम भालेकर

अक्षरजुळणी

'अक्षरवेल', दत्तवाडी, पुणे - ४११ ०३०

मुद्रक

एक्सेल प्रिंटर्स, एरंडवणा, पुणे

प्रकाशक

डायमंड पब्लिकेशन्स

२६४/३ शनिवार पेठ, ३०२ अनुग्रह अपार्टमेंट

ओंकारेश्वर मंदिराजवळ, पुणे-४११ ०३०

☎ ८६००० १०४१६

info@diamondbookspune.com

www.diamondbookspune.com

या पुस्तकातील कोणत्याही भागाचे पुनर्निर्माण अथवा वापर इलेक्ट्रॉनिक अथवा यांत्रिकी साधनांनी-
फोटोकॉपींग, रेकॉर्डिंग किंवा कोणत्याही प्रकारे माहिती साठवणुकीच्या तंत्रज्ञानातून प्रकाशकाच्या
आणि लेखकाच्या लेखी परवानगीशिवाय करता येणार नाही. सर्व हक्क राखून ठेवले आहेत.

अनुक्रम

- प्रस्तावना ५
- लेखक परिचय ६

सूक्ष्म अर्थशास्त्र : सत्र तीन

प्रकरण १	प्रास्ताविक (Introduction)	९
प्रकरण २	उपभोक्त्याच्या वर्तनाचे सिद्धान्त (Theory of Consumer Behavior)	२९
प्रकरण ३	मागणी सिद्धान्त (Theory of Demand)	६०
प्रकरण ४	पुरवठा आणि उत्पादन विश्लेषण (Supply and Production Analysis)	८८

सूक्ष्म अर्थशास्त्र : सत्र चार

प्रकरण १	खर्च आणि उत्पादन विश्लेषण (Cost and Revenue Analysis)	११२
प्रकरण २	बाजार रचना (Market Structure)	१३१
प्रकरण ३	उत्पादन घटकांची मूल्यनिश्चिती (Factors of Pricing)	१७४
प्रकरण ४	कल्याणकारी अर्थशास्त्राची ओळख (Introduction of Welfare Economics)	२१६
● पारिभाषिक शब्दावली (Glossary)		२२४
● संदर्भ सूची (Reference)		२३१

सूक्ष्म अर्थशास्त्र - I : सत्र तीन

प्रकरण १

प्रास्ताविक (Introduction)

- १.१ प्रास्ताविक (Introduction)
- १.२ सूक्ष्मअर्थशास्त्राचा अर्थ (Meaning of Micro Economics)
- १.३ सूक्ष्म अर्थशास्त्राचे स्वरूप आणि व्याप्ती (Nature & Scope of Micro Economics)
- १.४ सूक्ष्म अर्थशास्त्राचे महत्त्व (Importance of Micro Economics)
- १.५ मुलभूत आर्थिक प्रश्न किंवा समस्या (Basic Economic Problems)
- १.६ आर्थिक विश्लेषणाची साधने (Tools of Economic Analysis)
  - १.६.१ फलन संबंध (Functional Relationship)
  - १.६.२ अनुसूची (Schedules)
  - १.६.३ आलेख (Graphs) :
  - १.६.४ समीकरण (Equations) :
- १.७ चल (Variable)
  - १.७.१ स्वतंत्र आणि परतंत्र चल (Independent and Dependent Variable)
  - १.७.२ बहिर्जात आणि अंतर्गत चल (Exogenous and Endogenous Variables)

१.१ प्रास्ताविक (Introduction) :

ॲस्लो विद्यापीठाचे प्रो. रॅमर फ्रिश यांनी १९३३ मध्ये अर्थशास्त्राचे विवेचन करताना सूक्ष्म अर्थशास्त्र आणि स्थूल अर्थशास्त्र, अशा दोन भागात प्रथमच विश्लेषण केले. त्यानंतर विविध अर्थशास्त्रज्ञांनी या दोन संज्ञांचा, संकल्पनांचा स्विकार केला. त्यानुसार